

Täysistunto

Torstai 8.9.2022 klo 15.59—19.57

9. Lakialoite laiksi oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 36/2022 vp Sheikki Laakso ps

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Tässä vaiheessa lähetekeskusteluun varataan enintään se puoli tuntia. Asian käsittelyssä noudatetaan niitä aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Lakialoitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Laakso, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.30 Sheikki Laakso ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin tässä lakialoitteessa on kyse siitä, että on niin sanotusti velkoja, joka hakee niin sanotusti velallislta maksuja ja esimerkiksi vie sen ulosottoon. Ongelma tässä on, että tällä hetkellä laki ei vaadi velkojaa todistamaan tätä velkaa, vaan se katsotaan niin, että se on riitatapaus, ja siinä vaiheessa kun se menee käräjäoikeuden käsittelyyn, niin silloin tässä kohtaa vastaajan pitäisi kiistää se velan oikeellisuus.

Ongelma on vain siinä, että usein näissä tilanteissa joko elämänhallinta on ihmisellä pielessä tai sitten mahdollisesti alamäen takia on tullut väsymys ynnä muu tällainen, ja aika usein helposti käy se tilanne niin, ettei oikeasti olla siellä käräjäoikeudessa pitämässä puoliaan, eikä välttämättä edes avata mitään kirjekuoria, mitä tähän liittyy, kun ei jakseta, syystä tai toisesta. Mielestäni on kuitenkin epäoikeudenmukaista, että sitten velkoja voi hakea tällaista velkaa niin sanotusti yksituumaisesti, kun ei kukaan ole sitä asiaa vastaan väittämässä. Näitä tilanteita on tullut esiin aika paljonkin tuolla järjestöissä, jotka näitä asioita ovat penkoneet, aivan liian paljon, että ne eivät oikeasti olekaan olleet sen tasoisia velkoja kuin olisi pitänyt olla. Niissä on ollut kuluissa tai jopa pääomassakin heittoja, kun ei velallinen ole ollut itseään puolustamassa.

Tässä on tarkoitus vain se, että velkojan pitää käräjäoikeudelle todistaa, mistä se velka johtuu — mikä nyt loppupelissä on kuitenkin aika oikeudenmukainen ratkaisu. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Mäkynen, Jukka.

19.32 Jukka Mäkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Itsekin 90-luvun laman aikoihin jouduin ulosottoon takaajan asemassa, ja tiedän kokemuksesta, mitä se on ja millaista stressiä se aiheuttaa. No, loppujen lopuksi selvisin veloista, mutta Suomessa on vielä paljon heitä 90-luvun velallisia, jotka eivät ole vieläkaan päässeet veloistaan irti. 30 vuotta vanhat asiat ovat vieläkin ratkaisematta, ja tämä, jos jokin, on täysin kohtuutonta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

Nyt tämän nykyisen tulevan laman vuoksi täytyy kyllä asiat hoitaa paremmin. Se on yhteiskunnallekin merkittävä asia, ettei velallisia pidetä ikuisesti syrjäytyneinä. Vai puhutaanko tässä salissa näistä samoista asioista taas vuonna 2050? Minusta tuntuukin siltä, että ulosottoon joutuva henkilö ei ole edes toisen luokan kansalainen vaan vähintään kolmannen luokan hylkiö, sillä maksuhäiriömerkintä poistaa paljon niitä oikeuksia, mitä normaalisti kansalaisille kuuluu. Asioiden hoitaminen menee vaikeaksi, eikä oikeudellinen asema ole enää samanlainen.

Toteutuessaan kyseessä oleva lakialoite parantaa velallisen oikeusturvaa ja velvoittaa velkojan liittämään haastehakemukseen velan osoittavat dokumentit. Monet velalliset ovat kertoneet, etteivät enää edes tiedä, mistä kaikki ulosottovelat korkoineen ja kuluineen ovat syntyneet. Mutta sen tiedän, että moni velallinen on maksanut pelkkiä korkoja ja kuluja enemmän kuin velan pääomaa. Usein velallinen on masentunut ja väsynyt ottamaan asioista selvää, ja siksi onkin tärkeää, että velallinen saa tarkat dokumentit siitä, mistä velka muodostuu.

Velallisen asema on melko heikko, jos hän ei jaksa tai osaa toimia oikein, ja tämän perintäyhtiöt tietävät varsin hyvin. Tämä aloite myös estää perusteettomien velkojen joutumisen perintään ja helpottaa oikeusavun resurssipulaa.

Arvoisa puhemies! Kannatan tätä edustaja Laakson tekemää loistavaa lakialoitetta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Elomaa.

19.35 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Laakson lakialoite oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 ja 4 §:n muuttamisesta on kannatettava esitys. Yleisesti ottaen velallisten asemaa olisi kohennettava lainsäädännön keinoin, sillä monesti velallinen on jo paljon heikommissa asemassa velkojaan nähden perintäasioita hoidettaessa. Tästä johtuen pidän varsin perusteltuna lakialoitteen ajatusta edistää velallisen oikeusturvaa edellyttämällä velkojaa liittämään haastehakemukseen velan osoittavat dokumentit. On selvä epäkohta, jos velkojalla on mahdollisuus periä oikeuden kautta sellaisia saatavia, joista ei löydy riittäviä asiakirjoja, joiden perusteella oikeus voisi tuomita velallisen maksuvelvolliseksi.

Edustaja Laakso nostaa esille sen seikan, että velallisella ei välttämättä ole asiantuntemusta pitää itse puoliaan tai hankkia riittävää avustusta tai sitten voimavarat ovat vähissä ja haasteeseen ei tule vastattua. Tästä saattaa seurata jopa perusteettomien saatavien päätyminen ulosottoon.

Arvoisa puhemies! Kannatan tätä lakialoitetta, sillä siinä puututaan perustellusti vakaavaan epäkohtaan.

Edustaja Mäkynen nosti esille 90-luvun laman uhrit elikkä ne henkilöt, jotka joutuivat sen kautta ja niistä toimenpiteistä, mitä silloin laadittiin, ulosottoon eivätkä todella ole yksin syypäitä siihen tilanteeseen. Perussuomalaiset ovat myös tätä asiaa pitäneet vahvasti esillä vuosikaudet, mutta vielä ei ole sellaista hallitusta tullut, joka huomioisi nämä 90-luvun laman uhrit ja siitä kärsineet. Vielä tänä päivänä heistä ovat monet hyvin vaikeassa tilanteessa, ja nythän on kulunut jo yli 30 vuotta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin on.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.